

Til Kunnskapsdepartementet

Jan Tore Sanner & Iselin Nybø

Fra Astrologiskolen Herkules AS

Hospitsveien 1C, 0789 Oslo

Dr. Gisle Henden

Oslo, 17.4.19

FAGSKOLELOVEN, NOKUT OG ASTROLOGISKOLEN HERKULES

Vi har merket oss at enkelte politikere og andre har reagert på NOKUT sin akkreditering av vår skole og lest Kunnskapsministeren sitt svar til Jorodd Asphjell den 22.3.19. Vi ser at Departementet nå er i gang med å utrede hva som skal være *kunnskapsgrunnlaget* for fagskolesektoren. I den forbindelse vil vi kort redegjøre for vår sak og stille fire spørsmål til ministeren.

Historikk: På søkerkurset høsten 2012 fikk vi klart og bekreftende svar på vårt ene spørsmål; om det var tillatt med enkeltmannsforetak som organisasjonsform. Dette understøttes av at NOKUT har godkjent flere fagskoler organisert på denne måten. Til tross for dette fikk vi avslag på vår søknad levert i februar 2013 med krav om at vi blant annet måtte endre organisasjonsform til f.eks. AS. Resultatet ble veldig mye tidkrevende ekstra arbeid. På dette sentrale punkt kjente ikke NOKUT det regelverk de er satt til å forvalte.

I andre runde fikk vi NOKUT sitt vedtak om avslag enstemmig opphevet av Klagenemden den 5.11.14. Sak 8/2014, Arkivsak 14/578. Se vedlegg 1. Dette primært fordi NOKUT bevisst valgte å støtte seg til sakkyndig psykolog professor Frode Svartdal, som med vitende og vilje hevet seg over Fagskoleloven i sitt korstog mot astrologi. Han begrunnet sitt syn med at astrologi ikke har et vitenskapelig fundament. Et slikt krav finnes imidlertid ikke i Fagskoleloven. Hvis så var tilfellet ville det ikke vært mange fagskoler i Norge. NOKUT har også godkjent en lang rekke fagskoler uten vitenskapelig fundament. Gang på gang og med store bokstaver fortalte vi dette til NOKUT før de fattet vedtak om avslag. Vi henviste til Grunnloven § 98. NOKUT ville ikke høre. Klagenemda skriver: «Vi legger til grunn at det er flere godkjente fagskoleutdanninger som ikke er vitenskapsbasert.»

- DETTE BEVISER AT NOKUT MED FORSETT HEVER SEG OVER DEN LOV DE ER SATT TIL Å FORVALTE.

NOKUT sitt styre fattet den **14.9.17** nytt vedtak om avvisning av vår søknad. Ref. 16/00866-26. Se vedlegg 2. Alle krav var oppfylt, med ett unntak. Deres begrunnelse er gjengitt i sin helhet her:

«NOKUTs styres vurdering er at utdanningene Astrologiskolen Herkules søker godkjenning for som fagskoleutdanninger, ikke oppfyller kravet til samarbeid med yrkesfeltet i fagskoletilsynsforskriften. Implisitt i kravet ligger en forventning om at det skal eksistere et yrkesfelt for ferdigutdannede fagskolekandidater. I tidligere vurderinger av andre fagskoleutdanninger, har sakkyndige knyttet vurderingene sine til at utdanningene bør:

- 1. Kunne representere et yrkesfelt i form av en infrastruktur med potensielle arbeidsplasser i Norge.*
- 2. Bygge på et etablert og **anerkjent** fagområde og yrkesfelt i Norge.*
- 3. I tillegg er utdanningene blitt vurdert ut fra forutsetningen om at de bygger på et **kunnskapsgrunnlag** som er i tråd med alminnelig aksepterte normer for **faglighet og saklighet** i en norsk kontekst.*

Utdanningene ved Astrologiskolen Herkules kan ikke sies å innfri noen av disse tre forventningene. NOKUT har aldri tidligere godkjent utdanninger som tilfredsstiller mindre enn to av de ovennevnte forventningene, og det finnes ikke noen godkjente fagskoleutdanninger som er svake på alle de tre punktene. I NOKUTs styres vurdering har arbeidsmulighetene for de uteksaminerte studentene, og i hvilken grad utdanningene kan sies å være yrkesrettet veid tungt.»

Som det fremgår av NOKUT sin begrunnelse punkt 2 og 3 fremmer de et krav om at yrkesfeltet skal være *anerkjent* og bygge på et kunnskapsgrunnlag som er i tråd med alminnelig aksepterte normer for *faglighet og saklighet*.

NOKUT sitt høringssvar om ny Fagskoleloven er vedtatt av styret **14.09.17**. Vedlegg 3. Vi understreker at dette er **samme dag** de fattet vedtak om å avvise vår søknad. I høringssvaret heter det:

*«I noen tilfeller har NOKUT mottatt og behandlet søknader om fagskoleutdanning der det har vært tvil om kunnskapsgrunnlaget er forsvarlig med hensyn på **faglighet** og yrkestilknytning/relevans, **saklighet** og etiske forhold. NOKUTs administrasjon har **ikke hatt hjemmel** til å gå inn i en vurdering av kunnskapsgrunnlaget ut fra ovennevnte forhold.»*

Styret foreslo at NOKUT skulle få et eksplisitt mandat til å vurdere kunnskapsgrunnlaget i de tilfellene det framstår som aktuelt. Følgende forslag ble fremmet: «§ 1 (2) Fagskoleutdanning skal knyttes til **alminnelig anerkjente** yrker og erverv. Utdanningsvirksomheten skal utøves i overensstemmelse med **anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper.**»

NOKUT sitt forslag ble som kjent **ikke** innarbeidet i den reviderte Fagskoleloven.

NOKUT er derfor utmerket klar over at de med sitt vedtak den **14.9.17** bryter loven og går langt utover sitt mandat. De gjør det likevel. Med vitende og vilje. På denne dag avviser de med venstre hånd vår søknad og med høyre hånd leverer de et høringssvar hvor de innrømmer at to av tre punkter i begrunnelsen de gir oss er lovstridige. Et bedre eksempel på myndighetsmisbruk er vanskelig å finne.

- DETTE BEVISER AT NOKUT SITT STYRE MED FORSETT HEVER SEG OVER DEN LOV DE FORVALTER.

Men det stoppet dessverre heller ikke der. NOKUT fastholder og støtter seg til denne begrunnelsen i sitt vedtak om ny avvisning 21.9.18. Ref. 18/06854-3. De skriver:

«NOKUT fattet 14. september 2017 vedtak om avslag på søknad om godkjenning av de samme utdanningene. Vedtaket ble påklaget og behandlet i NOKUTs klagenemnd for fagskoleutdanning 14. februar 2018. ... Det foreligger dermed et gyldig vedtak i den foregående saken. Ref. 16/00866-26.»

- DETTE VISER AT NOKUT HEVER SEG OVER LOVEN FLERE GANGER I SAMME SAK.

Det er unektelig interessant at NOKUT nå skriver på sine hjemmesider: «Regelverket tar **ikke** hensyn til hvorvidt fagskoleutdanninger bygger på et kunnskapsgrunnlag som er forsvarlig med henblikk på faglighet, saklighet og etiske forhold. Å vurdere dette er dermed **ikke en del av mandatet vårt** når vi akkrediterer fagskoleutdanninger.» Direktør Terje Mørland og seksjonssjef for akkreditering H. S. Haugen i NOKUT er nøye med å påpeke det samme til pressen. Som for eksempel på NRK Debatten 28.3.19, til Morgenbladet 15.3.19 og til Aftenposten 18.3.19.

På denne måten gir de pressen, politikere, publikum og andre viktige miljøer og hørings-instanser inntrykk av at de ikke har gjort feil, men kun fulgt gjeldende lovverk til punkt å prikke. De skyver elegant ansvaret over på den lovgivende myndighet. De vet imidlertid utmerket godt at nettopp dette ble lagt til grunn for å avvise vår søknad 14.9.17 og som del av begrunnelsen for avvisning 21.9.18. Mørland innrømmer sågar til Morgenbladet 15.3.19 og på NRK Debatten 28.3.19 at de nok hadde vår skole i tankene når de fremmet sitt høringsforslag. Her blottstiller han det spill som foregikk i kulissene.

Ny klage ble levert av oss 9.10.18 **med varsel om søksmål**. Her gjentar vi det vi skrev i forrige klage.

«Høyesterett påpeker at kravene som stilles til begrunnelsen må avpasses etter hvor inngripende vedtaket er, jf. blant annet Rt-2000-1056. NOKUT sitt vedtak og begrunnelse for å avvise astrologi som fagskole er svært inngripende i den forstand at astrologiens «kunnskapsgrunnlag ikke er i tråd med alminnelig aksepterte normer for faglighet og saklighet i en norsk kontekst.»

Med dette går NOKUT langt i retning av å si at det ikke under noen omstendighet vil være aktuelt med godkjenning av vårt yrkesfelt. Nettopp derfor skal NOKUT og nemda vise til rettsregler som støtter disse to punkter i begrunnelsen, slik også Fvl. § 25 og legalitetsprinsippet krever. **Det har de ikke gjort.** Alvoret understrekes av at vi på dette punkt ikke fikk mulighet til kontradiksjon jf. Fvl. § 17.

I Lov om universiteter og høyskoler § 1-5 og Prop. 44 L (2016-2017) side 7 heter det: «Innenfor høyere utdanning har utdanningsinstitusjonene, som en del av den akademiske friheten, **rett** til å utforme sitt eget faglige og verdimeslige grunnlag. Private utdanningsinstitusjoner har ofte et grunnlag for sin virksomhet basert i et alternativt pedagogisk ståsted eller et religiøst verdigrunnlag.» Vi hevdet derfor at vedtaket er brudd også på § 1-5.

De sakkyndige fastslo at utdannelsen bygger på et kunnskapsgrunnlag som tilfredsstiller alle de normer for faglighet og saklighet som skal anvendes i denne sak, slik de er klart definert i Nasjonalt kvalifikasjons-rammeverk, lov og forskrift. Se f.eks. NOKUT sitt vedtak av 15.12.15 s. 10, hvor det heter:

«3.3.1 Sakkyndiges vurdering: Læringsutbyttet for grunnstudiet omfatter stort sett hele det omfang av kunnskaper og ferdigheter som i dag anvendes av flertallet av profesjonelle utøvere av vestlig astrologi og som potensielle klienter dermed kan antas å forvente av en astrolog. Læringsutbyttet må dermed sies være relevant for yrkesfeltet, oppdatert og tilstrekkelig for at studenten skal kunne gå ut i arbeid etter avsluttet utdanning.»

NOKUT har ingen kunnskap om astrologi. Det er derfor med nødvendighet sterkt urimelig at NOKUT med denne begrunnelsen **overprøvde** den sakkyndige vurderingen av kunnskapsgrunnlaget. Vi anførte at det er brudd på Grunnloven § 98 og forvaltningens frie skjønn og dermed myndighetsmisbruk.

Yrkesfeltet

I NOKUT sitt vedtak fra 14.9.17 punkt 1 i begrunnelsen er de opptatt av *yrkesfeltet*. De er av den oppfatning at det ikke finnes nok faste arbeidsplasser for astrologer og heller ikke et etablert og stort nok yrkesfelt. De har imidlertid godkjent mange fagskoler hvor selvstendig næring er regelen snarere enn unntaket og hvor yrkesfeltet er lite. Det gjelder for eksempel en rekke fag innen religion, kunst og kultur, biopater, soneterapeuter, stuntmen m.fl. Vi sendte derfor 17.5.18 klage til **Sivilombudsmannen**. Han støttet oss i det syn at det ikke ligger diskriminering av selvstendig næring i den aktuelle forskrift. Lovverket har for øvrig **ingen krav** til gammeldags infrastruktur eller størrelsen på yrkesfeltet. Jf. også Stortingsmelding 9 (2016-2017) om Fagskoleutdanning kapittel 1, hvor det heter at fagskolen er en forutsetning for **innovasjon og nye næringer**.

NOKUT godkjente den 5.2.18 studiet ved *International Stunt Academy* i Tvedestrand. Utøveren kan her ikke forvente å finne annet enn sporadiske småjobber i Norge og må påregne arbeid i utlandet. Norsk Stuntforening i Norsk Filmforbund, som naturlig nok kjenner bransjen svært godt, skriver 4.5.18:

«Vi advarer derfor om at dette kan bli en utdanning til arbeidsledighet, sett fra vårt faglige ståsted. Det er ikke behov for eller arbeid til 20 nye stuntskuespillere pr. år slik skolen forutsetter og legger opp til. Å starte en slik utdanning er å kaste blå i øynene på unge mennesker som ønsker seg en karriere i film- og TV-bransjen.» <https://rushprint.no/2018/05/en-utdanning-til-arbeidsledighet/> Vår utdanning går over flere år deltid og vi uteksaminerer til sammenligning i snitt 3-4 astrologer i året.

Norsk Astrologisk Forening har beregnet at det omtrentlige antall av hel- eller deltidspraktiserende astrologer i Norge antas å kunne være et sted oppunder 300. Astrologisk forening i Tyskland har 620 organiserte medlemmer. De anslår at det finnes 2-3 tusen uorganiserte astrologer i Tyskland. The Astrological Association i England har 850 medlemmer. De anslår at det finnes 4-5 tusen uorganiserte astrologer i England. Etterspørselen etter astrologens kapasitet og kompetanse og vårt yrkesfelt er dermed godt etablert i Norge og en rekke andre av våre naboland. Se vedlegg 4.

Disse faktiske forhold valgte NOKUT igjen å neglisjere når de avviste vår søknad av 21.9.18. Til tross for sin brede og globale utbredelse fastholdt NOKUT at yrkesfeltet **ikke finnes**. Vi anførte at det er både diskriminerende og klart urimelig at NOKUT godkjenner et yrkesfelt hvor det kun eksisterer enkeltoppdrag for noen veldig få stuntmen, når de på samme tid bruker en identisk begrunnelse for å avvise vårt yrkesfelt. Vi hevdet i klagen at dette er brudd på både Fvl. § 25 og Grunnloven § 98.

NOKUT forstod endelig alvoret og omgjorde sitt vedtak om avvisning fra 21.9.18. Styret fattet til slutt vedtak om akkreditering 6.3.19. Som en direkte konsekvens av de mange graverende feil NOKUT har begått tok prosessen over **seks år**. Etter vårt syn en diskriminering, trenering og et byråkrati uten sidestykke i norsk forvaltning. Vi utarbeidet mer enn **400 dokumenter** i sakens anledning.

La det også være tindrende klart at hverken NOKUT sin klagenemd eller Sivilombudsmannen ville vurdere rettmessigheten av hjemmelsgrunnlaget for punkt 2 og 3 i begrunnelsen styret ga 14.9.17. Vi vil nå be ombudsmannen ta saken opp til ny vurdering.

Vårt krav om dekning av sakskostnader ble levert 7.11.18 og har sitt grunnlag i forhold omtalt her. Fem måneder senere, i slutten av april 2019, har de ennå ikke overlevert kravet til klagenemda. Vi imøteser behandling av kravet hos nemda og SOMB, eventuelt i rettsapparatet. Hva vitner denne saksgang og tidsbruk om? Hva sier det om ledelsen og forvaltningskompetansen? Er det tillitsvekkende?

SPØRSMÅL TIL MINISTEREN:

1. Vil hun/han oppheve NOKUT sitt vedtak fra 14.9.17 Ref. 16/00866-26? Vedlegg 2.
2. Har hun/han synspunkter på denne saksgang?

Fagskoleloven og NOKUT sitt mandat

Det følger av Lov om universiteter og høyskoler § 1-5 at også fagskolene har **rett** til å utforme sitt eget faglige og verdimessige grunnlag. Fagskolene har således et selvstendig ansvar for utvikling av kunnskapsgrunnlaget i de aktuelle yrkesfelt og utdanninger. NOKUT ønsker seg imidlertid et **eksplisitt mandat** hvor deres **ufaglærte** byråkrater i **siste instans** skal kunne vurdere hvilke fag, yrker og erverv som er alminnelig anerkjent. De vil bestemme hvilke typer kunnskap som er i overensstemmelse med anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper. Vi spør hvilke **objektive kriterier** som skal gjelde for slik anerkjennelse? Hvem skal utarbeide kriteriene? Vedlegg 3.

Vi antar det vil være lovstridig å gi NOKUT et mandat der de i siste instans kan innskrenke den akademiske frihet, når de selv ikke har nødvendig fagkunnskap? Det er vel heller ikke rimelig at det skal være kurant å overprøve den fagkyndige vurdering av det faglige og saklige når NOKUT selv ikke har nødvendig fagkunnskap? **Slik de oppsiktsvekkende nok gjorde i vår sak.** Vi spør om en slik universell definisjonsmakt hos ufaglærte byråkrater kan utfordres også av Grunnloven § 98?

Denne type definisjonsmakt forutsetter skjønn. Skjønnsutøvelsen skal som en hovedregel ligge innenfor lovens formål på en eller annen måte. Det regnes som myndighetsmisbruk når forvaltningens utøvelse av skjønn driver usaklig forskjellsbehandling som ikke har sitt grunnlag i loven. Vår sak viser at risikoen for slik forskjellsbehandling er høyst reell. I Kunnskapsdepartementets høringsnotat av 11.9.09 om endringer i forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler kapittel 6.1 om gjeldende rett heter det:

«Det er NOKUT som fastsetter mandatet for de sakkyndige, så NOKUT har avgjørende innflytelse på hva de sakkyndige skal vurdere. NOKUT sitt styre er ikke bundet av de sakkyndiges vurdering og anbefaling. De sakkyndiges anbefaling vil imidlertid veie tungt ved NOKUT sin selvstendige vurdering og når NOKUT sitt styre treffer vedtak. Hensikten med bruk av sakkyndige er for det første at evalueringene med tilhørende vurderinger skal foretas av **uavhengige** tredjeparter, herunder at NOKUT **ikke selv skal evaluere og vurdere noe de etterpå skal treffe vedtak om.**

For det andre er bruk av sakkyndige, med **relevant faglig kompetanse**, viktig for å sikre at evalueringene og påfølgende avgjørelser er faglige sett gode. De sakkyndiges stilling, som en **nøytral** og faglig tredjepart, og oppgaver i forbindelse med kvalitetssikringsarbeid er viktig sett i sammenheng med NOKUT sine utfordringer knyttet til **dobbeltfunksjonen** som kontrollør og veileder, se pkt. 3.3.

Det faktum at de sakkyndige foretar den faglige vurderingen i "første instans", bidrar til å skape legitimitet for NOKUT sine avgjørelser i neste omgang. Ordningen med bruk av sakkyndige er derfor av stor betydning, både med hensyn til kvaliteten på de faglige vurderingene, NOKUT sin **legitimitet** i sektoren og **samfunnets tillit** til NOKUT sitt arbeid.»

Samme syn framkommer i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 1-4 hvor det heter: «NOKUT skal ved utøvelsen av forvaltningsoppgaver pålagt i lov og forskrift, ha en organisering og en arbeidsmetode som sikrer at formålet med NOKUT sitt arbeid ivaretas, samt at samfunnet har tillit til NOKUT som et **faglig uavhengig** statlig forvaltningsorgan.»

Vi kan godt forstå at NOKUT kviet seg for å akkreditere en kontroversiell fagskole i astrologi. Nettopp i slike saker er det imidlertid helt avgjørende at NOKUT har nødvendig integritet og respekt for loven. Vår sak viser at så ikke er tilfellet. Det er avslørende at denne mangel på rolleforståelse og ansvarlighet gjennomsyrrer hele organet, fra topp til tå. Mer enn 34 ledere, seksjonssjefer, direktører, saksbehandlere, ansatte, sakkyndige og medlemmer av klagenemden og styret har vært involvert i denne «Kafka-prosess». Se vedlegg 5. Direktør Terje Mørland stod sågar fram i beste sendetid på NRK Debatten, 26 minutter ut i programmet den 28.3.19 og proklamerte til det norske folk: «**Folk kan stole på at vi følger Stortingets regelverk.**» Med hevet røst og ettertrykk sier han: **Grunnen** til at prosessen tok seks år var at vår skole ikke hadde oppfylt kriteriene. Vi har i dette brev dokumentert at det er løgn.

NOKUT er ikke et kulturelt eller åndelig overhode egnet til å overprøve de sakkyndige sin forståelse av kunnskapsgrunnlaget. Det vil etter vårt syn bli helt feil om NOKUT sine ufaglærte byråkrater skal kunne legge premisser og trekke opp bestemte faglige, saklige og etiske skillelinjer og kriterier «i de tilfellene dette framstår som aktuelt» slik de skriver. Det vil undergrave NOKUT sin legitimitet jf. § 1-4 i forskrift nevnt over, og departementets eget høringsnotat.

Fagskoleloven og Kunnskapsgrunnlaget

NOKUT og de fagkyndige har i seks år sammenlignet kunnskapsgrunnlaget i vårt fag med akkrediterte fag innen religion, kunst, kultur og uskyldig underholdning. Spørsmålet vi kan stille er derfor om kunnskapsgrunnlaget i slike fag er i overenstemmelse med alminnelig anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper? Hvordan kan sakkyndige i **ett avgrenset fag** og NOKUT sine **ufaglærte** byråkrater skille den ene type kunst, kultur og religion fra andre typer uten å komme på kant med relevant lovverk, inkludert Grunnloven § 98?

For eksempel: Er det kristne kunnskapsgrunnlag om Guds allmektighet, himmel og helvete, evig liv, jomfrufødsel og at Jesus stod opp fra de døde i overenstemmelse med alminnelig anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper? Jesus er jo også godt kjent for at han gikk på vannet, gjorde vann til vin, mettet tusenvis med to fisk og fem brød og mange andre mirakler. Er ikke dette et omtvistelig og rart kunnskapsgrunnlag, for å bruke Terje Mørland sine ord? Har det vitenskapelig belegg, slik mange ønsker seg? Hvordan skal NOKUT sine ufaglærte byråkrater kunne fastslå at den ene visdomstradisjonen og gudelæren er mer alminnelig anerkjent og bedre forankret i faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper enn andre trossystemer? Hvordan skal NOKUT sitt selektive valg av sakkyndige bidra til en troverdig konklusjon? Gitt utdanningssystemets internasjonale karakter er det heller ikke rimelig å avgrense slike avveininger til en norsk kontekst, slik NOKUT på finurlig vis prøvde seg på i vår sak. I ytterste konsekvens kan slike vedtak også utfordres av § 16 i Grunnloven.

NOKUT har godkjent en rekke fagskoler innen kunst og religion og studier av idehistorie og teologi ved høyskoler og universitet. KRLE er som kjent også et sentralt fag i norsk grunnskole. Hvis dette skal være anerkjent og innenfor loven, blir det unektelig vanskelig å diskriminere andre religiøse, kulturelle og kunstneriske fag. Man kan heller ikke si at slike fag skal inkluderes på høyere og lavere trinn i det norske utdanningssystem, men ekskluderes fra fagskolene.

Professor Kristian Gundersen uttalte seg på NRK Debatten den 28.3.19. Han mener at en fagskole innen tryllekunst vil være helt fint, men så skal ikke være tilfellet med uskyldig astrologisk underholdning og tolkningskunst, slik mange omtaler vårt fag. Han mener den avgjørende forskjellen er at astrologen formulerer en tro på sannhetsgehalten i sitt fag. Det er vel også tilfellet med en teolog og prest i den norske kirke? For ikke å snakke om alle de tusenvis av vitenskapsmenn som beviselig har tatt feil opp igjennom historien? Boktrykker og politiker Jorodd Asphjell mener hudpleie, fotpleie, og negledesign er fint som fagskole, i motsetning til astrologi. Hvilket epistemologisk grunnlag støtter de seg til mon tro?

Det finnes en lang rekke åndsvitenskapelige fag og visdomstradisjoner i verden, med global utbredelse og mange tusen års fartstid. På engelsk kalles dette *Spiritual Sciences* og på tysk *Geisteswissenschaft*. Flere av disse er allerede pensum på grunnskoler, fagskoler, høyskoler og universitet over hele verden. De bidrar til kontinuitet, spenst og mangfold i vårt fellesmenneskelige kunnskapsgrunnlag. Vi nevner: Buddhisme, Taoisme, Hermetisme, Gnostisisme, Vedaene, Sufi, I Ching, Feng Shui, Kabbalah, Astrologi, Teosofi, Antroposofi, osv.

Astrologi regnes for øvrig blant de eldste og mest utbredte av alle menneskelige aktiviteter og som en av de syv frie kunster ifølge Store Norske Leksikon. Astrologi har vært uløselig forbundet med alle de høyt utviklede sivilisasjoner i oldtidens Egypt, Mesopotamia, India, Kina og Mexico. Indisk høyesterett har flere ganger fastslått at astrologi er vitenskap. Interessen og etterspørselen etter tradisjonene nevnt over er bred også i Norge gjennom f.eks. Rudolf Steinerskolene. Ifølge Synovates sin store Norsk Monitor undersøkelse fra 2010 trodde henholdsvis 43 prosent på gud og 39 prosent på astrologi. Innen kunst og kultur er det tusenvis av nye og gamle retninger som bidrar til mangfold.

Svært få av disse tradisjoner og retninger har et naturvitenskapelig belegg. Noen vil mene at det sier mest om begrensningene som ligger i vår tids materialistiske vitenskap. Hvorvidt de oppfattes som mer eller mindre anerkjent hva gjelder kunnskapsgrunnlaget kommer helt an på hvilke sakkyndige NOKUT spør. I vår sak brukte de en professor i psykologi. Da er svaret gitt på forhånd, slik vi også advarte om. Spør man en astrolog eller professor i religionshistorie som kjenner faget, slik fagskoletilsynsforskriften § 2-3 punkt c krever, blir svaret et helt annet. I vår sak var for øvrig nye og gamle sakkyndige radikalt uenige på alle punkt med ett unntak. Dette er illustrerende for problemene som følger med NOKUT sitt høringssvar. Det viser med all mulig tydelighet hvordan NOKUT lekende lett kan manipulere saksgangen gjennom sitt valg av sakkyndige. NOKUT utnytter en svakhet i § 2-3 ved å henvise til at komiteen **samlet sett** skal ha nødvendig kompetanse. På den måten kan NOKUT alltid flette inn 2 av 3 sakkyndige som vipper den sakkyndige konklusjonen i NOKUT sin favør. Dette skuespill har vi sett oss grundig lei på gjennom seks år.

Vi kan godt forstå at personer med et ensidig og utelukkende materialistisk verdensbilde har fordommer mot metafysiske og åndsvitenskapelige fag og tradisjoner de overhodet ikke kjenner eller forstår rekkevidden av. Det er dessverre en utbredt menneskelig svakhet. Vi kan også godt forstå at folk tror den materialistiske vitenskap vi har i dag vil være gyldig til evig tid. Historien har imidlertid vist at et slikt perspektiv er enfoldig og feil. Sammenlignet med opprinnelsen til tradisjonene nevnt over er det ikke lenge siden talsmenn for materialistisk vitenskap forfektet at Jorden var flat og at den var sentrum i vårt solsystem. Astrologen Giordano Bruno 1548-1600 ble brent på bålet fordi han oppnerte.

Kunnskap om materien er i mange tilfeller relativ og forgjengelig. *Troen* på at slik kunnskap er den eneste gangbare finner ikke støtte hos filosofene. Ifølge Platon blir slik kunnskap aldri noe annet enn et mangelfullt speilbilde av Ideene. Glem ikke at moderne vitenskap er tuftet på antikken og at store deler av kontinental filosofi er fotnoter til nettopp Platon. Flinke vitenskapsfolk bygger bro mellom fysikk og metafysikk, naturvitenskap og åndsvitenskap, mellom det som tilsynelatende er uforenelig. Både Isac Newton og Johannes Kepler var som kjent også astrologer og Albert Einstein studerte Teosofi på si. Tanken er virkelighetens drapsmann når man har et lukket sinn.

Flere av skolens medarbeidere har professor- og doktorgradskompetanse med utdanning også i filosofi, epistemologi og enkelte av fagene nevnt over. Gitt sakens historikk vil vi naturlig nok prøve spørsmålene under for retten, hvis NOKUT i sin villfarelse igjen skulle diskriminere astrologi. Grunnloven § 16 og § 98 ligger fast. Når Departementet nå skal utrede *kunnskapsgrunnlaget* for fagskolesektoren ber vi om svar på følgende enkle spørsmål:

SPØRSMÅL TIL KUNNSKAPSMINISTEREN:

3. Mener hun/han at kunnskap om det fysiske og materialistiske har større epistemologisk gyldighet og etisk verdi enn kunnskap om det metafysiske, religiøse og kunstneriske? Hvis så er tilfellet ber vi om en begrunnelse forankret i sentrale filosofers behandling av emnet.

4. Mener hun/han at kunnskap om kunst, kultur og religion har mindre verdi og gyldighet enn kunnskap om andre yrkesfag hva gjelder anerkjennelse, faglige, saklige og pedagogiske prinsipper? Hvis så er tilfellet ber vi om en grundig redegjørelse, hvor hun/han ser dette i sammenheng med rollen fag som KRLE, teologi, filosofi, idehistorie, kunst og kultur allerede har i det norske offentlige utdanningssystem.

Vår reaksjon

Etter akkrediteringen har mange sinte mennesker uttalt seg i media. En rekke tv-kanaler, aviser og radio har dekket saken. Vi har *foreløpig* takket nei til NRK Dagsrevyen, NRK Debatten, TV2, Aftenposten, Morgenbladet, Nettavisen, osv. Mange bruker store bokstaver og et usivilisert språk i sin nedsettende omtale av astrologi og vår sak. Dette til tross for at de står helt uten kunnskap om faget, saken og gjeldende lovverk. Noen vil mene at man da blottstiller uvitenhet, fordommer og mental arroganse. Vi finner det ikke formålstjenlig å gå i debatt med slike personer. Det er unektelig trist å se at også kommunikasjonsdirektør i NOKUT Gard Sandaker-Nielsen lyver til pressen: I en epost til ABC Nyheter 24.3.19 skriver han: «Klagenemnda har ikke har gitt Herkules medhold i deres klager.»

I Vær Varsom plakaten paragraf 3.2 heter det: «Vær kritisk i valg av kilder, og kontroller at opplysninger som gis er korrekte. Det er god presseskikk å tilstrebe bredde og relevans i valg av kilder.» Det er beskrivende for media og pressens dekning av denne sak at de primært har sluppet til en lang rekke kritiske røster. I NRK Debatten 28.3.19 var agendaen i all hovedsak å fordele skyld for at denne tragedie hadde hjemsøkt Norge. Syv av åtte deltagere stod uten kunnskap om astrologi. Det er diskvalifiserende når nettopp kunnskapsgrunnlaget var hovedtema. Dette gir publikum et ensidig og skjevt bilde, egnet til å villed.

Det er også en kjensgjerning at mye av kritikken går på at staten nå skal betale studielån til våre studenter. Faktum er imidlertid at Grunnstudiet vårt går over to år deltid med kun 15 studiepoeng i året. Kravet fra Lånekassen er minst 30 poeng i året. Her kan studentene derfor ikke få hverken lån eller stipend. Selv NOKUT som burde vite bedre, fremsetter slike usannheter i det offentlige rom. Journalist i Nettavisen Espen Teigen stod bak Facebook innlegget som felte Sylvi Listhaug. Han står for det foreløpig groveste eksempelet når han 2.4.19 skriver med de største bokstavene han har: «Studentene får 2,5 millioner i studielån.» Han er nå innklaget til PFU.

Gitt den reaksjon og dekning vår sak har fått, ser vi dessverre ingen annen mulighet enn å følge den opp. Med tanke på den prosess som nå pågår i Departementet og påfølgende høringsrunder vil vi med dette brev informere enkelte miljøer slik at de får et bredere og mer balansert syn på saken. I første omgang blir det medlemmene i Utdanningskomiteen på Stortinget, ulike høringsinstanser og Fagskoler, Menighetsfakultetet og Teologisk fakultet ved universitetet, KRF, Kunsthøgskolen, Organisasjon for norske fagskolestudenter, ulike studieforbund, m.fl. Det er vel også naturlig å informere media og noen av de som har uttalt seg der, slik at de får et mer etterrettelig, reflektert og nyansert syn på saken enn det som er fremkommet så langt. Det er på høy tid.

Hvis man nå skal endre loven for igjen å diskriminere vårt og eventuelle andre fag innen åndsvitenskap, religion, kunst og kultur, slik flere tar til orde for, er det viktig at de enkelte skoler og ulike aktører kjenner sakens historikk og beveggrunner. Det er sikkert flere enn oss som kan ha synspunkter og innspill til Kunnskapsdepartementet. Det kan være fornuftig at berørte fagmiljøer på et tidlig tidspunkt etablerer kontakt og samarbeider. Dette handler om tillit til NOKUT og den lovgivende myndighet. Tillit tar lang tid å bygge opp men kort tid å rive ned.

Til slutt skal vi sette saken i perspektiv ved å stille et retorisk spørsmål. Hva er mest alvorlig: At NOKUT med forsett og gjentatte ganger i samme sak hever seg over det lovverk Stortinget har fastsatt, eller akkreditering av et flere tusen år gammelt yrkesfag med global utbredelse?

Med beste hilsen fra Astrologiskolen Herkules AS

Styrets leder dr. Gisle Henden

Vedlegg

1. Klagenemdens enstemmige opphevelse av vedtak, 5.11.14. Sak 8/2014, Arkivsak 14/578.
2. Vedtak om avvisning fattet av NOKUT sitt styre [14.9.17](#). Ref. 16/00866-26.
3. Høringssvar til ny Fagskolelov fra NOKUT sitt styre [14.9.17](#).
4. Norsk Astrologisk Forening sin uttalelse om yrkesfeltet, datert 3.9.18.
5. Oversikt over involverte personer fra NOKUT og sakkyndige.

Vedlegg 1. Klagenemnda sin enstemmige opphevelse av NOKUT sitt vedtak.

Klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT - Fagskoleutdanning

Astrologiskolen Herkules AS
Hospitsveien 1c
0789 Oslo

Klagenemndas møte 05.11.2014

sak 8/2014 Arkivsaksnr: 14/578 (Websak) - Astrologiskolen Herkules AS

Astrologiskolen Herkules AS søkte 11. februar 2014 om godkjenning av fagskoleutdanningene

- Astrologiskolen Herkules grunnstudiet (NOKUTs sak 14/100)
- Astrologiskolen Herkules profesjonsstudiets del I (NOKUTs sak 14/101)
- Astrologiskolen Herkules profesjonsstudiets del II (NOKUTs sak 14/102)

Vedtak om avslag på søknadene ble fattet i brev datert 15. september 2014.

NOKUT mottok 3. oktober 2014 klage på vedtak om avslag på søknadene.

Tilbyder mener sakkyndige har gjort feil vurderinger. Tilbyder mener også å ha blitt utsatt for usaklig forskjellsbehandling.

Tilbyder har fått mulighet til å uttale seg om mangler eller misforståelser i utkastet til tilsynsrapport. Sakkyndige har vurdert påstandene om mangler og misforståelser, og har ikke endret sine konklusjoner. Begge de sakkyndige anbefaler at NOKUT ikke godkjenner utdanningene. Etter NOKUTs vurdering er kravene til sakkyndig vurdering og saksbehandling fulgt. Astrologiskolen Herkules AS ber NOKUT godkjenne søknaden i sin opprinnelige form, eventuelt med de endringer som ble gjort før de sendte tilsvaret. Sekundært ber de NOKUT foreta en ny vurdering av søknaden.

NOKUT har opprettholdt vedtaket og oversendte saken til klagenemnda 20. oktober 2014. I vedtaksbrevet av 15. september 2014 ble tilbyder informert om at de kunne klage på vedtaket og eventuelle saksbehandlingsfeil etter reglene i forvaltningsloven § 28. Det ble videre opplyst at de ikke kunne klage på de vurderingene NOKUT og de sakkyndige har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet, jf. forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 1-9. NOKUT mener at klagen fra Astrologiskolen Herkules AS skal avvises fordi den i hovedsak angår vurderingen den sakkyndige komiteen har gjort av det faglige innholdet i utdanningen.

Klagenemnda kan behandle alle sider av et vedtak, med den begrensning at klagenemnda ikke kan overprøve faglige vurderinger. Denne kompetansebegrensningen følger av forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (F01.02.2010 nr 96) § 1-9.

Klagenemndas vurdering:

Klagen gjelder i første rekke saksbehandlingen.

Klager er uenig i konklusjonen til de sakkyndige. Den kan Klagenemnda ikke overprøve.

Klager mener også at det foreligger slike saksbehandlingsfeil ved de sakkyndiges arbeid, at det utgjør en saksbehandlingsfeil fra NOKUTs side å bygge på de sakkyndiges uttalelse.

Klagenemnda anser det for å ligge innenfor klagenemndas kompetanse å vurdere om det forut for vedtak foreligger brudd på saksbehandlingsregler som kan betydning for vedtaket.

Klagenemnda bemerker at det var oppnevnt to sakkyndige. Ingen av disse har anbefalt at søknaden om godkjenning kan imøtekommes.

Den ene sakkyndige, Svartdal, har ikke fulgt den mal man vanligvis følger for å vurdere om kriteriene er innfridd eller ikke. Utgangspunktet for hans vurderinger er at astrologi ikke er vitenskapsbasert. Klagenemnda har ikke bemerkninger til dette. Det fremstår som uklart om den sakkyndige har lagt til kriteriet om vitenskaplig forankring til grunn som en forutsetning for godkjenning. Det er riktignok påpekt av den fagkyndige at det er fagskoleutdanninger som ikke er vitenskapsbasert, men det er da vist til utdanninger hvor det ikke påberopes vitenskapelig fundament.

Klagenemnda legger til grunn at det er flere godkjente fagutdanninger som ikke er vitenskapsbasert, eller hvor det er uenighet om det foreligger en tilstrekkelig vitenskapelig basis for faget.

Klagenemnda anser den sakkyndiges uttalelse for å være mangelfull når den ikke besvarer en rekke av de punkter det er meningen den sakkyndige skal besvare.

Av den sakkyndige Houlbergs tilsvare til klagen, fremgår at intensjonen med de sakkyndiges kommentarer er å gi veiledende råd til forbedringer, jf. s 20 nederst i NOKUTs tilsynsrapport. Klagenemnda stiller seg noe undrende til uttalelsen. Klagenemnda peker videre på at det i klagen er fremsatt flere påstander om at etterspurt informasjon foreligger, og at den sakkyndige må ha oversett denne. Den sakkyndige kommenterer i sitt tilsvare på to punktet at han beklager om det er oppstått misforståelser. Klagenemnda forventer at den sakkyndige klargjør om det har vært misforståelser og om disse har medført feil i vurderinger og konklusjon.

I den grad de sakkyndige ikke har besvart mandatet eller ikke satt seg inn i det materialet som skal vurderes, er det feil ved saksbehandling. Klagenemnda finner at det er sannsynliggjort at det foreligger slike mangler ved sakshandlingen at de kan ha hatt betydning for sakens utfall.

Klagenemnda tar ikke stilling til om manglene klagenemnda har påpekt tilsier at det bør foretas en ny sakkyndig vurdering eller bare innhentes tilleggssuttalelser fra de oppnevnte sakkyndige.

Klagen blir å ta til følge slik at NOKUTs vedtak oppheves for de tre studiene vedtaket omfatter.

Klagenemdas vedtak:
Vedtaket oppheves.
Vedtaket er enstemmig.

For klagenemda

Rolf Strøm
leder

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 7-2, jf. forvaltningsloven § 28.

Kopi: NOKUT

5 Vedtak

5.1 NOKUTs styres vedtak

De faglige kravene for godkjenning av Grunnstudiet i astrologi, Profesjonsstudiet i esoterisk astrologi del I og Profesjonsstudiet i esoterisk astrologi del II, på henholdsvis 30, 60 og 90 fagskolepoeng stedbasert undervisning, ved Astrologiskolen Herkules anses ikke som oppfylt. NOKUTs styre avslår derfor søknaden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1) (studiekvalitetsforskriften)

5.2 Begrunnelse for vedtaket

Ettersom de sakkyndige ba NOKUT konkludere på om utdanningene tilfredsstilte kravet om samarbeid med yrkesfeltet, på bakgrunn av deres vurdering, ble saken vurdert av NOKUTs styre 14. september 2017. Styret fattet da vedtak om avslag.

NOKUTs styres vurdering er at utdanningene Astrologiskolen Herkules søker godkjenning for som fagskoleutdanninger, ikke oppfyller kravet til samarbeid med yrkesfeltet i fagskoletilsynsforskriften. Implisitt i kravet ligger en forventning om at det skal eksistere et yrkesfelt for ferdigutdannede fagskolekandidater. I tidligere vurderinger av andre fagskoleutdanninger, har sakkyndige knyttet vurderingene sine til at utdanningene bør:

- kunne representere et yrkesfelt i form av en infrastruktur med potensielle arbeidsplasser i Norge
- bygge på et etablert og anerkjent fagområde og yrkesfelt i Norge

I tillegg er utdanningene blitt vurdert ut fra forutsetningen om at de bygger på et kunnskapsgrunnlag som er i tråd med alminnelig aksepterte normer for faglighet og saklighet i en norsk kontekst.

Utdanningene ved Astrologiskolen Herkules kan ikke sies å innfri noen av disse tre forventningene. NOKUT har aldri tidligere godkjent utdanninger som tilfredsstiller mindre enn to av de ovennevnte forventningene, og det finnes ikke noen godkjente fagskoleutdanninger som er svake på alle de tre punktene.

I NOKUTs styres vurdering har arbeidsmulighetene for de uteksaminerte studentene, og i hvilken grad utdanningene kan sies å være yrkesrettet veid tungt.

For øvrig viser NOKUTs administrative tilleggsvurdering at det også var mangler i de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanninger. Disse manglene var imidlertid ikke avgjørende for vedtaket om avslag i denne saken. Hvis NOKUTs styre hadde vurdert at de faglige kravene var oppfylt på en tilfredsstillende måte, ville tilbyder fått tilsagn om godkjenning i dette tilfellet.

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 15. september 2017, NOKUTs saksnummer 16-00866-1
- tilsvaret datert 20. april 2017, NOKUTs saksnummer 16/00866-25

Del II Innspill om større endringer

Vi forslår endringer i lovteksten vedrørende fagskoleutdanningenes kunnskapsgrunnlag. Vi problematiserer den forhåndsgitte plasseringen av treårig fagskoleutdanning på nivå 5.2 i NKR og lovens formuleringer om generell godkjenning av utenlandsk utdanning.

Tema: Fagskoleutdanningenes kunnskapsgrunnlag skal være alminnelig anerkjent – ad § 1 (2)

I henhold til høringsnotatet skal fagskoleutdanningene dekke behov for korte og yrkesrettede utdanninger og tilføre samfunnet arbeidskraft som ikke UH-sektoren tilbyr. Det fastslås at det er behov for gode, yrkesrettede og spesialiserte utdanninger både i offentlig sektor og lokalt og regionalt næringsliv. I Ot.prp. nr. 39 (2006-2007) framkommer det at departementets syn er at fagskoleutdanningen skal være yrkesrettet på en slik måte at utdanningen kan knyttes til en form for erverv. Videre framgår det at tilbud om fagskoleutdanning primært skal være styrt av arbeidslivets etterspørsel etter kapasitet og kompetanse, og at fagskolene raskt skal kunne fange opp nye behov i arbeidslivet. Det presiseres også at kunstskoler og bibelskoler faller inn under fagskoleutdanning.

I noen tilfeller har NOKUT mottatt og behandlet søknader om fagskoleutdanning der det har vært tvil om kunnskapsgrunnlaget er forsvarlig med hensyn på faglighet og yrkestilknytning/relevans, saklighet og etiske forhold. NOKUTs administrasjon har ikke hatt hjemmel til å gå inn i en vurdering av kunnskapsgrunnlaget ut fra ovennevnte forhold. Sakkyndige skal gjennomføre vurderinger der spørsmål om yrkestilknytning er sentrale, men heller ikke de sakkyndige har eksplisitt mandat for å vurdere kunnskapsgrunnlagets saklighet og etiske dimensjoner.

Det vil kunne hevdes at kravet om tilknytning til alminnelig anerkjente yrker og erverv kan virke konserverende på både fagskolesektoren og den aktuelle yrkessektoren – fagskolene skal kunne handle raskt og fange opp nye behov i arbeidslivet. Det ligger i fagskoleutdanningenes eksistensberettigelse at de skal opprettes med tilknytning til aktuelle yrker eller erverv. Det er selvsagt at disse yrkene og ervervene kan være av nyere dato, men de må finnes i en eller annen form for at det skal være aktuelt å opprette en relevant fagskoleutdanning. Fagskoleutdanningen kommer ikke før de aktuelle yrkene og ervervene, men utdanningene kan bidra til innovasjon og spesialiseringer innen yrkesfeltene de har tilknytning til. I en slik forstand har fagskolene et selvstendig grunnlag og ansvar for å bidra til utvikling av kunnskapsgrunnlaget i utdanningene og i de aktuelle yrkesfeltene.

I tråd med universitets- og høyskolens paragraf 1-5 (1) foreslår vi at tilbydere av fagskoleutdanning pålegges et tilsvarende ansvar som for høyere utdanning når det gjelder at utdanningsvirksomheten utøves i overensstemmelse med anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper. Ettersom det er få fagskoler som kan opprette fagskoleutdanninger på egen fullmakt, har NOKUT en mer omfattende rolle overfor fagskolesektoren enn overfor UH-sektoren. Det er derfor ikke urimelig å si at NOKUT og fagskolene har et ansvar for å sikre at utdanningsvirksomheten ved fagskolene utøves i overensstemmelse med anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper.

De foreslåtte formuleringene gir rammer for fagskolenes virksomhet, og utgjør et eksplisitt mandat for NOKUT til å vurdere kunnskapsgrunnlaget i de tilfellene dette framstår som aktuelt.

Forslag til ny formulering:

§ 1 (2) Med fagskoleutdanning menes høyere yrkesfaglig utdanning. Fagskoleutdanning skal knyttes til alminnelig anerkjente yrker og erverv. Utdanningsvirksomheten skal

Ny fagskolelov – høringssvar vedtatt i NOKUTs styre 14.09.2017

utøves i overensstemmelse med anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper. Fagskoleutdanning ligger på nivået over videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak.

Vedlegg 4. Norsk Astrologisk Forening - Yrkesfeltet

Til NOKUT og Astrologiskolen Herkules

Fra Norsk Astrologisk Forening NAF

Oslo 3. september 2018.

DET ASTROLOGISKE YRKESFELT

De syv frie kunster eller liberal arts inkluderte astrologi/astronomi, grammatikk, retorikk, dialektikk, musikk, aritmetikk og geometri. I Store norske leksikon og Wikepeida heter det; Astrologi som symbol-språk og tolkningskunst regnes blant de eldste og mest utbredte av alle menneskelige aktiviteter, og i ulike former har den vært uløselig forbundet med alle de høyt utviklede sivilisasjoner i oldtidens Egypt, Mesopotamia, India, Kina og Mexico. Etterspørselen etter astrologens kapasitet og kompetanse er således godt etablert gjennom 4000 år og har bred og global utbredelse den dag i dag. Synovates store Norsk Monitor-undersøkelse fra 2010 finner at andelen som er åpne for astrologi er 39 prosent.

Astrologi som profesjon og yrke har en iboende karakter som tilsier at den private konsultasjon med horoskop-tolkning i all hovedsak er den naturlige og foretrukne arbeidsform. Vi har levd godt med dette i flere tusen år. Selvtendig næring er derfor regelen snarere enn unntaket, slik det også er for mange andre kunstnere og yrkesutøvere. Faste arbeidsplasser er med andre ord ikke nevneverdig relevant for vårt fag. Når det er sagt så har astrologer gjennom mange tiår også hatt større og mindre engasjement i ukepressen og media med sin ukebladastrologi. Noen utgir også bøker og tidsskrift.

Norsk Astrologisk Forening ble stiftet i 1980 og vi utgir tidsskriftet Astrologisk Forum i et opplag som har variert mellom 250-400. I hvert nummer presenteres listen over organiserte astrologer. Dette presenteres også på vår hjemmeside: <http://astrologiskforening.no/astrologer/> Tilsvarende oversikt for Danmark ligger her: <https://www.astrologeridanmark.dk/astrologer.html>.

Vårt inntrykk og beregning av dagens omtrentlige antall av hel- eller deltidspraktiserende astrologer i Norge antas å kunne være et sted oppunder 300. Dette er basert på erfaring og

SW

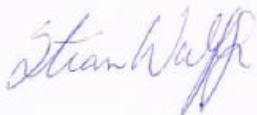
kjennskap til astrologifagets skoling og kursing fra tidlig 80 tall og opp til i dag. I tillegg til foreningens registrerte astrologer er det mange selvstendige ikke-registrerte praktiserende astrologer fordelt jevnt utover landet som har sin praksis og virksomhet. Vi leser på NOKUT sine hjemmesider at det «i Norge eksisterer kun enkeltoppdrag for noen veldig få astrologer, og disse kan ikke sies å utgjøre et yrkesfelt.» Dette stemmer ikke med vår erfaring og database over registrerte yrkesaktive astrologer og må bero på en alvorlig misforståelse.

Astrologisk forening i Tyskland har 620 organiserte medlemmer. De anslår at det finnes 2-3 tusen uorganiserte astrologer i Tyskland. The Astrological Association i England har 850 medlemmer. De anslår at det finnes 4-5 tusen uorganiserte astrologer i England. Etterspørselen etter astrologens kapasitet og kompetanse og vårt yrkesfelt er dermed godt etablert i Norge og en rekke andre av våre naboland.

Gitt etterspørselen så har vi også flere skoler som utdanner astrologer. Se for eksempel University of Wales: <http://www.uwtsd.ac.uk/ma-cultural-astronomy-astrology/> The Faculty of Astrological Studies i London har mer enn 70 års historie. <https://www.astrology.org.uk/>. International Society for Astrological Research ISAR evaluerer og sertifiserer skoler som tilfredsstiller internasjonale standarder i vårt fag, slik det fremgår av denne oversikten: <http://www.isarastrology.org/affiliated?list=1>

På lik linje med enkelte kunstnere som har sine gallerier, så har vi de siste 25 år sett en oppblomstring av ca. 30 alternativ messer rundt i Norge hvert år. På slike moderne markeds plasser kan astrologer vise frem og tilby sine tjenester og kompetanse. Etter at ulike teknologiske nyvinninger som video-overføring bransjeportaler, egen hjemmeside og Facebook ble allemannseie så har astrologen også tilgang til denne type velfungerende elektronisk infrastruktur. Den er minst like effektiv som messer og gallerier. På denne måten kan man nå tusenvis av potensielle klienter og sågar betjene klienten over nett, hvilket flere og flere yrkesgrupper gjør. Søkeordet astrology på google.com har for eksempel mer enn 133 millioner treff.

Med beste hilsen fra

Norsk Astrologisk Forening ved leder Stian Wulff

Vedlegg 5. Involverte ansatte i NOKUT, sakkyndige og medlemmer i styret og klagenemda.

Direktør Terje Mørland

Seksjonssjef for akkreditering Helén Sophie Haugen

Seksjonssjef Bjørn Ragnar Stensby

Seniorrådgiver Ine Merete Andersen

Seniorrådgiver Anna Collard

Seniorrådgiver Christin Drangslund

Tilsynsdirektør Øystein Lund

Jurist Gertie De Fraeye

Mari Barwin

K. M. Goksøyr

Nicholas Johansen

Solveig Borgen

Ruth Anne Børresen

Karl Johan Skeidsvoll

Silje Fagerhaug

Sakkyndige:

Professor i psykologi Frode Svartdal

Professor Knut Axel Jacobsen

Astrolog Claus Holberg

Martin Gansten

NOKUT sitt styre:

Lise Iversen Kulbrandstad

Jan I. Haaland

Jon Erik Svendsen

Inger Lise Blyverket

Svein Harald Larsen

Stina Vrang Elias

Susann Strømsvåg

Christoffer Blaalid

Kim Kantardjiev

NOKUT sin klagenemd:

Lagdommer i Gulating lagmannsrett Rolf Strøm, Leder

Vara for leder Berit Moldeskred Mo

Svein Qvist-Eriksen

Sture Flaaten

Ingunn Carling

Student Karina D. Morales

Karl Johan Berg

Varamedlemmer

Edel Rosvold, Andreas Stellander, Margrethe Tschudi, student Einar Teigstad Lervik